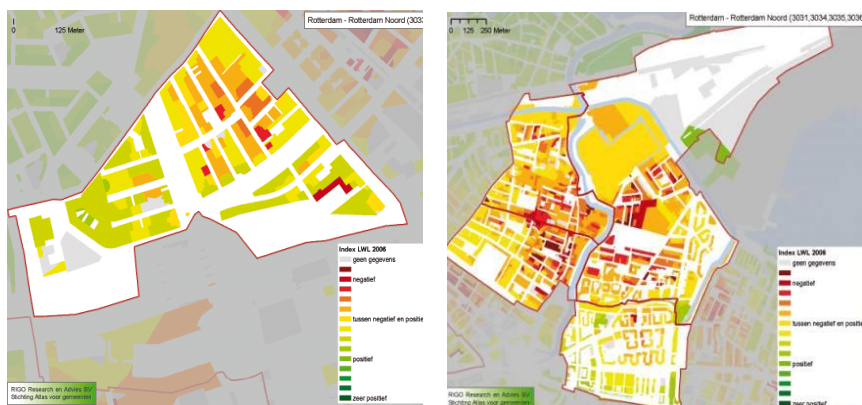

WWI: Actieprogramma 2008 -2009

Het Oude Noorden - Provenierswijk/ Deelgemeente Noord

Versie 12 juni 2009

Gemeente Rotterdam
Deelgemeente Noord
Woonstad Rotterdam
PWS
Com.Wonen
SOR

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Achtergrond	3
1.2 Werkwijze	3
1.3 Bewonersbetrokkenheid	4
1.4 Leeswijzer	4
2. WWI-wijk ‘Rotterdam Noord’	6
2.1 Inleiding	6
2.2 De Agniesebuurt	6
2.3 Het Oude Noorden	6
2.3.1 Kenmerken	6
2.3.2 Kansen	7
2.3.3 Uitdagingen	7
2.4 Provenierswijk	10
2.4.1 Kenmerken	10
2.4.2 Kansen	10
2.4.3 Uitdagingen	10
3. Projectenbeschrijving	12
3.1 Inleiding	12
3.2 Projecten Het Oude Noorden, Agniesebuurt en Provenierswijk (2008-2009)	12
3.2.1 Inleiding	12
3.2.2 Het Oude Noorden en Agniesebuurt	12
3.2.3 Provenierswijk	19
3.2.4 Noord breed	22
3.3 Vliegwielininitiatief sociaal programma	23
3.4 Vervolg	23
4. Financiering projecten	24
4.1 Inleiding	24
4.2 Bewonersinitiatieven	24
4.3 Dekkingsoverzicht projecten Het Oude Noorden en Agniesebuurt	24
4.4 Dekkingsoverzicht projecten Provenierswijk	29
4.5 Dekkingsoverzicht projecten Noord breed	31
4.6 Totaal dekkingsoverzicht Rotterdam Noord	31
4.7 Overige investeringen	32
5. Aandachtspunten	33
6. ‘Agenda voor de toekomst’	34
6.1 Het Oude Noorden & Agniesebuurt	34
6.2 Provenierswijk	35

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

In 2007 heeft Minister Vogelaar 40 wijken aangewezen die de komende jaren specifieke aandacht behoeven. Zij wil de kwaliteit van deze wijken zodanig verbeteren dat mensen er weer met veel plezier wonen. Rotterdam Noord behoort tot één van deze aandachtsgebieden.

Deze beleidskeuze van het Rijk brengt een omvangrijke opgave met zich mee voor de desbetreffende (deel-)gemeenten en woningcorporaties. Zij hebben de opdracht gekregen een concreet voorstel, in de vorm van een actieprogramma, aan de minister voor te leggen waarin zij hun visie op het gebied geven en de wijze waarop zij deze opgave beogen te realiseren.

Om die reden hebben de (deel-)gemeenten en de woningcorporaties de handen ineen geslagen. Deze rapportage geeft inzicht in de opgave in de WWI-wijk Rotterdam Noord en de wijze waarop de betrokken partijen de uitdagingen die in het gebied liggen in de komende 2 jaar gezamenlijk gaan aanpakken en tot een succesvolle uitvoering van het programma willen komen.

Om tot een krachtwijk te komen zijn echter langdurige investeringen nodig. De quickwins leveren hierin een bescheiden bijdrage.

1.2 Werkwijze

Voorliggend actieprogramma is tot stand gekomen middels een intensief samenwerkings-traject tussen de gemeente Rotterdam, de deelgemeente Noord en de woningcorporaties Woning Bedrijf Rotterdam (Woonstad Rotterdam), Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam (SOR), PWS en Com.Wonen.

Alle betrokken partijen onderschrijven de noodzaak tot een gecoördineerde en gebiedsgerichte aanpak van de WWI-wijk Rotterdam Noord, gericht op het verbeteren van het woon- en leefklimaat in de wijk. Voor de korte termijn is het belangrijk om snel enige resultaten zichtbaar te maken naar de wijken. Er lopen in eerste instantie dan ook twee trajecten parallel aan elkaar, het fysieke en het sociaal-economisch traject. Het fysieke traject is een doorlopend traject. De sturingsmogelijkheden daarin richten zich vooral op de (middel)lange termijn. Het sociaal-economisch traject is behalve op structurele verbetering ook gericht op een snelle realisatie van projecten en het behalen van quickwins.

De betrokken partijen hebben gedurende het gehele proces een dermate betrokkenheid en inzet getoond waardoor een gezamenlijk plan van aanpak ten aanzien van de herstructurering van het gebied tot stand is gekomen. De wijze waarop de samenwerking de afgelopen maanden heeft plaatsgevonden kan worden getypeerd als intensief en constructief. Gezamenlijk zijn eerste afspraken gemaakt over hoe het vervolgtraject moet worden aangepakt.

Nadat in de zomer van 2007 hard gewerkt is aan de aanvraag Rotterdammers Vooruit! is na het akkoord tussen de minister en Aedes d.d. 17 september 2007 gestart met een tweetal

ateliers, waaraan vertegenwoordigers van alle betrokken partijen hebben deelgenomen. Tijdens het eerste atelier zijn de projecten die deelgemeenten en corporaties zouden willen voorstellen om een extra impuls aan de betreffende wijk te geven met elkaar doorgesproken en, waar deze elkaar beïnvloeden, afgestemd.

Vervolgens is in een tweede atelier gezamenlijk vastgesteld waar de kansen en de uitdagingen voor de wijk liggen. De uitdagingen zijn inzichtelijk gemaakt aan de hand van de vijf door het Rijk gespecificeerde thema's, te weten: *Wonen, Werken en ondernemerschap, Leren en opgroeien, Integreren en Veiligheid*.

Daarnaast zijn, aan de hand van de vastgestelde kansen en uitdagingen in het eerste atelier, concrete plannen gemaakt ten behoeve van het optimaal benutten van deze kansen en het aangaan van de uitdagingen. Hierbij zijn speerpunten benoemd, icoonprojecten¹ aangewezen die centraal staan bij de aanpak van het gebied en quick-wins en potentiële bewonersinitiatieven.

In het uitwerkingsoverleg zijn de benoemde projecten geprioriteerd en zijn onderling concrete afspraken gemaakt over de werk- en verantwoordelijkheidsverdeling. Ook is een financieel dekkingsvoorstel opgenomen. Zowel de concrete plannen als het financieringsvoorstel zijn in het uitwerkingsoverleg vastgesteld.

Deze rapportage is het gezamenlijke resultaat van de drie overleggen. Alle betrokken partijen onderschrijven de overeengekomen afspraken en hebben zich hieraan gecommitteerd.

1.3 Bewonersbetrokkenheid

De deelgemeente Noord heeft zowel in de zomer van 2007 als nog recentelijk (eind maart/begin april) voor drie wijken specifieke bewonersavonden georganiseerd. Tijdens deze avonden konden bewoners hun mening geven over voorgenomen projecten en hun voorkeuren uitspreken. Daarbij moest wel worden aangetekend dat voor sommige voorgenomen projecten nog geen financiële dekking is.

Naast de specifieke bewonersavonden voor de krachtwijken zijn in Noord ook de buurttafels georganiseerd, zijn voor het Oude Noorden in het kader van de wijkactieplannen sociaal bewoners geïnterviewd op straat en is in een aantal sessies een toekomstvisie op het gebied (interactief) besproken.

1.4 Leeswijzer

Voorliggend hoofdstuk beschrijft de aanleiding en achtergrond van het proces om te komen tot een geïntegreerde aanpak voor één van de WWI-wijken, te weten Rotterdam Noord. Tevens zijn het doel van het proces en de wijze waarop de samenwerking heeft plaatsgevonden omschreven.

---

¹ Een icoonproject is een project in de wijk waar mensen zich mee identificeren en dat beeldbepalend is voor de wijk.

In hoofdstuk 2 is aan de hand van de kenmerken, kansen en uitdagingen van het gebied de opgave volgens de aanvraag Rotterdammers Vooruit! in kaart gebracht. In hoofdstuk 3 is deze opgave in detail uitgewerkt door de toewijzing van concrete projecten/projectvoorstellen aan de verschillende thema's. Hoofdstuk 4 geeft een duidelijk beeld wat het investeringsvolume voor de periode 2008/2009 is van de vastgestelde projecten in het gebied en de wijze waarop dit qua dekkingsbijdrage verdeeld is onder de betrokken partijen. In hoofdstuk 5 staan de aandachtspunten voor de periode 2008/2009 waar rekening mee moet worden gehouden. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welke onderwerpen en aandachtspunten naar verwachting de 'agenda voor de toekomst' van het gebied zullen gaan vormen.

2. WWI-wijk ‘Rotterdam Noord’

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de opgave voor het WWI-wijk Rotterdam Noord inzichtelijk gemaakt. Deze WWI-wijk is onderdeel van de deelgemeente Noord en kent de volgende drie aandachtsgebieden: Het Oude Noorden, de Agniesebuurt, en de Provenierswijk. Per aandachtsgebied is gestart met een algemene beschrijving van de kenmerken van het gebied. Vervolgens is op basis van kansen en uitdagingen voor elk gebied de opgave in kaart gebracht aan de hand van de vijf genoemde thema's.

De inhoud van dit hoofdstuk is gebaseerd op het document ‘Rotterdamers vooruit!’ (Gemeente Rotterdam, 2007) en de resultaten uit de ateliers.

2.2 De Agniesebuurt

De Agniesebuurt is de kleinste wijk van de deelgemeente Noord en telt ca. 4.300 inwoners. Veel woningen zijn gerenoveerd, er zijn veel eenpersoonshuishoudens, maar ook veel kinderen in de wijk. Door de aanwezigheid van het Technicon-complex, waarin een aantal opleidingen is gehuisvest dat dagelijks 10.000 jongeren trekt, bepalen jongeren overdag het straatbeeld in de Agniesebuurt. Qua problematiek is de buurt vergelijkbaar met het Oude Noorden en zal daarom in het vervolg van de rapportage onderdeel uitmaken van de plannen voor het Oude Noorden.

2.3 Het Oude Noorden

2.3.1 Kenmerken

Het Oude Noorden is de grootste wijk binnen de deelgemeente Noord en telt ca. 17.500 inwoners. Het is een levendige en gevarieerde woonwijk waar veel verschillende bevolkingsgroepen naast elkaar leven. Er zijn veel pleinen met een eigen sfeer waar mensen graag komen en er zijn pleinen die door hun aanblik en inrichting niet uitnodigend zijn voor de bewoners.

Er wordt momenteel hard gewerkt om meer variatie in het woningaanbod aan te brengen, maar het totale aanbod huurwoningen is nog altijd hoger dan het stedelijk gemiddelde. Tweederde van de ca. 8.500 woningen zijn in corporatiebezit en slechts 16 % van alle woningen zijn koopwoningen. De wijk heeft een opvallend laag gemiddelde huishoudinkomen (€ 21.000 per jaar) en 23 % van de huishoudens leeft onder de armoedegrens. Bewoners ontberen voor een belangrijk deel de capaciteit (inkomen, kennis en kunde) om op eigen kracht richting te geven aan hun leven.

2.3.2 Kansen

- Aantrekkingskracht van het Oude Noorden op kunstenaars en andere creatievelingen;
- De wijk leent zich uitstekend voor horecagelegenheden;
- Een grote diversiteit aan mensen;
- De aanwezige energie van mensen aanboren, verbinden en verbreden.

2.3.3 Uitdagingen

1. Wonen

Om van de wijk een krachtwijk te maken, zullen zowel het Oude Noorden als de Agniesebuurt nog een flinke slag moeten maken. Dat kan fysiek door de aanleg van meer groenvoorzieningen, door het centraal gelegen Noordplein aan te pakken en door het winkelgebied aantrekkelijker te maken.

Door het ontstaan van de wijken en verschillende ingrepen in het verleden is de stedenbouwkundige structuur op diverse plekken niet helder. Bij toekomstige ontwikkelingen wordt gewerkt aan verbetering hiervan.

Een groot deel van de woningen is technisch gezien niet in goede staat en weinig gedifferentieerd voor verschillende doelgroepen. Hier zal het fysieke programma op gaan uitsluiten. Tevens is de uitdaging om de sombere uitstraling in sommige straten, door een esthetische aanpak een positieve uitstraling naar de omgeving te geven.

De pleinen in het Oude Noorden zijn nog niet allemaal voldoende kwalitatief ingericht en onvoldoende toegespitst op de diverse doelgroepen. Door de veelal stenige uitstraling van de pleinen geven zij een onprettig en onveilig gevoel. Het Noordplein zou door zijn ligging het visitekaartje van Noord moeten zijn maar wordt onvoldoende benut en heeft een onaantrekkelijke buitenruimte. De uitdaging is deze verouderde pleinen een kwalitatieve impuls te geven en de mooie plekken in de wijk te verbinden. Hierdoor kunnen bewoners zich de buitenruimte weer op een positieve manier toe-eigenen.

2. Werken en ondernemerschap

De wijk heeft een groot winkelgebied waar bewoners hun inkopen doen. Het gebied heeft nog een wankel basis die versteviging behoeft. Ondanks talrijke fysieke investeringen die met name door de woningcorporaties zijn gedaan, heeft het gebied nog een grote leegstand qua winkelruimte. De uitdaging is om de juiste ondernemers naar het gebied te lokken.

Het Oude Noorden kent een relatief hoge werkloosheid. De wijk kent bijzonder veel kleine en een aantal grote ondernemers. De wijk heeft daarnaast een viertal grote en karakteristieke winkelstraten die een belangrijke rol kunnen spelen in het bieden van stageplekken en werkgelegenheid. Het probleem is dat er jongeren in de wijk zijn die geen verklaring van goed gedrag kunnen krijgen en daardoor moeilijk aan een baan kunnen komen. Analyse van armoede en werkloosheid wijst uit dat er een te laag opleidingsniveau is en te veel negatieve beeldvorming, waardoor participatie in en betrokkenheid bij de samenleving achter blijft.

De uitdagingen in het Oude Noorden zijn meer scholing, betere ondersteuning en vergroten van het zelfvertrouwen van (startende) ondernemers. Positieve rolmodellen en het wegwerken van taalachterstand zijn hierbij belangrijke aandachtspunten. Daarnaast spelen het verbeteren van de ondernemerskwaliteit, het aantrekken van nieuwe ondernemers en het activeren van bewoners richting werk en/of sociale werkzaamheden ook een belangrijke rol in de aanpak van de wijk.

3. Leren en opgroeien

Veel gezinnen in het Oude Noorden kampen met diverse grote en complexe problemen (sociaal, economisch en medisch), waardoor ouders onvoldoende in staat zijn hun kinderen een warme en veilige thuissituatie te bieden waarin sprake is van ruimte voor ontwikkeling en duidelijke grenzen. Investeren in het zelfvertrouwen van ouders, een bredere maatschappelijke betrokkenheid én betrokkenheid bij het onderwijs is hard nodig.

De jeugd is dan ook een centraal thema in de aanpak van de wijk. We willen kindvriendelijke buurten realiseren en van scholen 'parels van de wijk' maken. De uitdaging ligt in het terugdringen van schooluitval en het wegwerken van (taal)achterstanden, zodat iedereen gelijke kansen krijgt, en het betrekken van ouders bij scholen, waardoor de kansen van kinderen en jongeren worden vergroot.

Thuis, op straat en op school streven we naar een eenduidige pedagogische visie.

4. Veiligheid en leefbaarheid

De score op de Veiligheidsindex is in 2007 ten opzichte van 2006 fors gestegen. In 2007 kan het Oude Noorden met een 6,0 worden getypeerd als een bedreigde wijk. In 2006 was de wijk nog een probleemwijk met een score van 4,1. In 2007 geeft 71 % van de bewoners aan tevreden te zijn met de eigen buurt (was 72 % in 2006). Het grootste probleem op het gebied van veiligheid vormt de overlast van groepen jongeren. De uitdagingen op het gebied van dit thema liggen dan ook in het reduceren van jongerenoverlast tot een 'normaal' niveau. Dit betekent perspectief bieden aan jongeren en deze jongeren met andere bewoners in contact brengen. Het treffen van preventieve maatregelen voor afglijdende gezinnen is noodzakelijk. Ook is in het verbeteren van de subjectieve veiligheid de aanpak van de openbare verlichting nodig.

In 2007 is de indexscore in Agniesebuurt gestegen van 5,3 in 2006 naar 6,0 in 2007. Met uitzondering van de elementen diefstal, geweld en schoon en heel is er een stijging op alle elementen. Het element drugsoverlast is verbeterd van bedreigd naar veilig, inbraak gaat van onveilig naar veilig, vandalisme gaat van probleem naar aandacht en het element overlast stijgt van bedreigd naar aandacht. Het element verkeer stijgt binnen de categorie veilig.

5. Integreren en participeren

Het Oude Noorden is een gemengde wijk met veel potentie, maar de contacten tussen bewoners zijn gering. De drempels om met elkaar in contact te komen zijn hoog en het individualisme en de gerichtheid op eigen kring speelt hierbij ook een rol. In sommige gevallen is het cultuurverschil en/of de sociaal/economische problematiek een belemmerende factor.

Belangrijk is de algemene betrokkenheid van mensen bij hun straat- en/of buurt te verbeteren. Dit komt ten goede aan de leefbaarheid in de buurt en versterkt de binding tussen mensen individueel en tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Kansen zijn volop aanwezig. Waar bewoners aangeven zichzelf te willen inzetten voor de buurt, willen wij ze daarbij graag ondersteunen.

De uitdaging is om mensen een bredere sociaal maatschappelijke ervaring te geven en ook buiten hun eigen straat en buurt te kijken. Deelname aan sport en cultuur en het verenigingsleven willen we dan ook stimuleren.

Om bewoners beter te laten integreren in de wijk zullen ontmoetingsplekken gecreëerd en beter benut dienen te worden. Begeleiding van bewoners om langdurige contacten aan te gaan. Er dient hierbij bijzondere aandacht te zijn voor de empowerment van mensen in combinatie met leer- en werktrajecten.

Samenvatting speerpunten het Oude Noorden en Agniesebuurt

Wonen

- Het verbeteren van de stedenbouwkundige structuur en aanpak van pleinen;
- Aanpak van de bouwkundige staat van de woningen en de esthetische uitstraling/architectuur;
- Differentiatie van de woningvoorraad door renovatie, sloop-nieuwbouw, bouw duurdere huur- en koopwoningen, verkoop huidige voorraad;
- Meer groen in de wijk.

Werken en ondernemerschap

- Verbeteren ondernemerskwaliteit en trekken van de juiste ondernemers naar het winkelgebied;
- Meer scholing, betere ondersteuning en vergroten zelfvertrouwen van (startende) ondernemers;
- Positieve rolmodellen en wegwerken van taalachterstand;
- Activeren van bewoners richting werk en/of sociale werkzaamheden.

Leren en opgroeien

- Perspectieven voor Jeugd en realiseren kindvriendelijke buurten;
- Scholen tot parels in de wijk brengen.

Veiligheid/leefbaarheid

- Voorkomen en reduceren van jongerenoverlast;
- Preventieve maatregelen treffen voor afglijdende gezinnen.

Integratie en participatie

- Vergroten betrokkenheid bewoners bij straat en buurt;
- Ontmoeten van mensen in de wijk stimuleren;
- Empowerment van mensen;
- Stimuleren deelname aan sport, cultuur en verenigingen.

2.4 Provenierswijk

2.4.1 Kenmerken

In de Provenierswijk wonen circa 4.500 mensen. De Provenierswijk is een mix van gewone en chique straten en heeft twee prachtige singels. De bewoners zijn verknocht aan hun wijk waardoor de verhuiscgenigheid laag is. Als ze verhuizen is dat vaak van de ene naar de andere straat. In sommige buurten wonen veel kinderen, waardoor er veel behoefte is aan speelgelegenheden en openbare ruimten. De wijk heeft tal van gezellige eetgelegenheden en galeries en profiteert daarnaast van de nabijheid van voorzieningen van het centrum Rotterdam.

2.4.2 Kansen

- Nabijheid van het centrum;
- Uitstraling singels;
- Grenzend aan station van de hogesnelheidslijn.

2.4.3 Uitdagingen

1. Wonen

De singels en de gevels van de omliggende panden zijn beschermd stadsgezicht en het behoud daarvan is een essentiële voorwaarde voor het woonklimaat in de wijk. Helaas heeft achter de singels de renovatie van de jaren tachtig zijn tol geëist. Een groot deel van de woningen zijn technisch gezien niet in goede staat, en hebben aan de buitenkant een zeer armoedig uiterlijk dat totaal niet aansluit op de oorspronkelijke architectuur van de negentiende eeuw. Door een aantal straten met grote goedkope huurwoningen wonen daar veel grote gezinnen er is er gebrek aan (buiten)speelruimte voor de kinderen in de wijk.

De uitdagingen op het gebied van het thema wonen liggen met name in het stimuleren van een bouwkundige aanpak inclusief de gevels, het beter benutten van openbare ruimten (pleinen) en het creëren van meer speelruimte voor kinderen.

2. Werken en ondernemerschap

Verwacht wordt dat ingrepen op de andere thema's ook economische effecten voor de Provenierswijk zullen genereren.

3. Leren en opgroeien

In de Provenierswijk is er sprake van leerachterstanden op basisscholen. Momenteel wordt via voor- en vroegschoolse educatie (VVE-programma's) ingezet op vroegtijdige educatie van kinderen. In de wijk wordt er nauw samengewerkt tussen onderwijs- en welzijnsinstellingen. De uitdaging is om alle ouders hun kinderen in de wijk op school te doen.

4. Veiligheid en leefbaarheid

In de Provenierswijk verdient jongerenproblematiek de aandacht. Door een grote concentratie kinderen, die momenteel opgroeien in een omgeving op weinig vierkante meters en beperkte mogelijkheden in de openbare ruimte, ervaren veel mensen overlast van deze jeugd. Er zijn ook zeer overlastgevendende jongeren in de wijk. Deze groep heeft de nodige aandacht in preventieve en repressieve sfeer. Er is onvoldoende opvang voor jongeren met gedragsproblemen, met name in de overgangperiode tussen basisschool en middelbaar onderwijs.

De uitdaging op het gebied van veiligheid ligt in het reduceren van jongerenoverlast tot 'normale' proporties. Daarnaast is een intensieve begeleiding van jongeren ter voorkoming van gedragsproblemen noodzakelijk.

5. Integreren en participeren

De Provenierswijk heeft een gevarieerde mix van bewoners. Er zijn veel betrokken bewoners en een bewonersvereniging die activiteiten willen organiseren voor de wijk en initiatieven nemen om de wijkbewoners (nog) meer met elkaar te laten ondernemen. Het ontbreekt soms aan ontmoetingsplekken om deze initiatieven ook daadwerkelijk van de grond te trekken. De uitdaging is de mogelijkheden voor ontmoeting te vergroten en een breder activiteitenaanbod creëren.

Om de integratie van bewoners in de wijk te bevorderen willen we zorgen voor beter te benutten ontmoetingsplekken, het ondersteunen van bewoners bij het aangaan van langdurige contacten en het versterken van de sociale structuur.

Samenvatting speerpunten Provenierswijk

Wonen

- Aandacht voor esthetische uitstraling/ architectuur (stimuleren van gevelaanpak) en bouwkundige staat van de woningen;
- Differentiatie van de woningvoorraad door renovatie, sloop-nieuwbouw, bouw duurdere huur en koop woningen verkoop huidige voorraad.

Leren en opgroeien

- Het bieden van perspectief voor de jeugd;
- Creëren van meer speelruimten.

Integreren en participeren

- Het breed ondersteunen van bewoners en bewonersinitiatieven;
- Het verruimen van de mogelijkheden voor ontmoeten.

3. Projectenbeschrijving

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn aan de, in het vorige hoofdstuk genoemde, thema's concrete projecten gekoppeld. De nadruk ligt hier met name op icoonprojecten en projecten waarmee op korte termijn (binnen 2 jaar) resultaat kan worden geboekt (quickwins). De stad heeft een claim ingediend bij de minister waar de sociale aanpak een plaats heeft gekregen.

3.2 Projecten Het Oude Noorden, Agniesebuurt en Provenierswijk (2008-2009)

3.2.1 Inleiding

In de voorliggende paragraaf is per wijk een totaaloverzicht van de geprioriteerde projecten, die partijen zijn overeengekomen binnen 2 jaar te realiseren, weergegeven. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen icoonprojecten inclusief quick-wins, quick-wins en bewonersinitiatieven.

3.2.2 Het Oude Noorden en Agniesebuurt

't Klooster en de kindvriendelijke wijk Erasmusbuurt/Rottekwartier zijn benoemd tot iconen van het Oude Noorden en de Agniesebuurt.

Het Klooster als icoon vanwege de centrale ligging in de kop van het Oude Noorden en de kansrijke omgeving met verschillende voorzieningen waaronder de Hildegardiskerk, de (voormalige) dansschool, de Hillegardis basisschool, het Van der Ploeghuis voor ouderen en de ligging aan het Johan Idaplein. Het Klooster is een markant gebouw en heeft potentie uit te groeien tot een (cultureel) ontmoetingscentrum voor de hele wijk en zou tevens ruimte kunnen bieden aan ondernemers. Het Klooster is tevens een zogenaamde Vliegwieliniatief (zie paragraaf 3.3).

Kindvriendelijke wijk Erasmusbuurt/Rottekwartier als icoon vanwege de aandacht die nodig is voor de jeugd. De reeds bestaande samenwerking tussen corporatie en de basisschool De Klimop bevordert de kans van slagen van dit project en een snelle uitvoering.

Van beide iconen verwachten de betrokken partijen dat zij als een vliegwiel fungeren voor verdere ontwikkelingen in de wijk, zowel fysiek als sociaal. Het is tevens een meerwaarde dat er meerdere actoren uit de wijk in deze projecten met elkaar samenwerken.

Icoonprojecten Het Oude Noorden en Agniesebuurt, inclusief bijbehorende quickwins

Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quick win	Resultaat	Trekker	Betrokken partijen
1.	't Klooster in combinatie met Johan Idaplein en omgeving (zowel fysiek als sociaal)	Centraal cultureel ontmoetingspunt in de wijk.	Aanpak naar lange termijn invulling op het gebied van wonen en welzijn.			DG	DG OBR Woonstad Rotterdam Diverse maatschappelijke organisaties
1a	Quickwin: entree Klooster e.a. bouwkundige aanpassingen	Centraal cultureel ontmoetingspunt in de wijk.	Gezamenlijke projectleider DDG en Woonstad Rotterdam.	Aanzien van het gebouw en toegankelijkheid fysiek verbeteren.	Eind 2008: tralies weg en entree verbeterd en benodigde kleine bouwkundige aanpassingen gedaan.	Woonstad Rotterdam (quickwin)	DG OBR Diverse maatschappelijke organisaties
1b	Quickwin: Programmering en openstelling	Centraal cultureel ontmoetingspunt in de wijk.	Gezamenlijke projectleider DDG en Woonstad Rotterdam.	Impuls geven aan programmering.	Gebruik door meer mensen van verschillende doelgroepen.	DG	DG S&R
1c	Quickwin: Johan Idaplein	Verbetering pleinfunctie en vernieuwing van de inrichting van het plein.	Stedenbouwkundige studie naar Kloostergebied, pleinenplan.	Evenementen organiseren gericht op ontmoeten en verbinden met het project Klooster.	4 evenementen in 2008/2009 (startfeest krachtwijk, winterfestijn, beachvolleybal, concert).	DG	Bewoners Woonstad Rotterdam S&R "jongerenstad 2009" Diverse maatschappelijke organisaties
2.	Kindvriendelijke wijk Erasmusbuurt/Rottekwartier (breed project deels fysiek, deels sociaal)	Creëren van een wijk voor kinderen vanuit eenduidige pedagogische visie.	Kindvriendelijke wijken in Rotterdam, samenwerking tussen instellingen waarin jeugd centraal staat.	Fysieke aanpak voor het kindvriendelijk maken van de buurt in relatie tot de school (o.a. binnen-terreinen).	Prettiger leefklimaat voor kinderen in de Erasmusbuurt.	DG	Com.Wonen Basisschool de Klimop dS+V JOS
2a	Quickwin: aanpak 2008/2009 kindvriendelijke wijk	Creëren van een wijk voor kinderen vanuit eenduidige pedagogische visie.	Gezamenlijke projectleider DG en Com.Wonen.	Fysieke aanpak voor het kindvriendelijk maken van de buurt in relatie tot de school.	hiervoor zijn in 2009 de eerste aanpassingen te zien.	DG	Com.Wonen Basisschool de Klimop dS+V JOS

Quick-win projecten Het Oude Noorden en Agniesebuurt

Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quickwin	Resultaat quickwin	Trekker	Betrokken partijen
Wonen							
3.	Herinrichting Schoterbosplein	Schoterbosplein aantrekkelijker maken. Betere afstemming met Ammersooise plein. Daar de kleintjes en jongeren naar Schoterbosplein.	Groepsaankpak, Pleinenplan, activiteiten voor jongeren-groepen.	Herinrichting Schoterbosplein voor en met jongeren.	Een door jongeren goed gebruikt plein dat aansluit op activiteiten vanuit wijkcentrum Basta.	S&R	PWS
4.	Herinrichting plein Hr. Vranckestraat	Integratie op straat.	Inzet TOS, Jeugdactie-programma.	Verbeteren speelplein in samenwerking met Krajicek Foundation.	In 2008 gerealiseerd inclusief beheer.	DG	Bewoners Hr. Vranckestraat Woonstad Rotterdam S&R DG
5a	Ondersteunen spelbegeleiding jeugd en toezicht op pleinen	Regelen van beheer op de bestaande of nieuw gerealiseerde speelplekken.	Stimuleren sport, spel en bewegen en lid worden van verenigingen.	Goed gebruik van voorzieningen met meer toezicht en begeleiding.	Schoon, heel en veilig spelen.	S&R	o.a. TOS DG Woonstad Rotterdam
5b	Bevordering deelname sport en cultuur	Toename van deelname aan sport en cultuur en verenigingen.	Bewoners een breder perspectief geven.	Meer sport-stimulering en deelname aan cultuur.	Grotere deelname aan sport en cultuur.	S&R	Deelgemeente DKC Scholen JOS SKVR Verenigingen
6.	Integrale aanpak winkelgebied Oude Noorden	Kwaliteitsverbetering winkelvoorziening.	Actie-programma winkelgebied, Veilig Ondernemen en BVG-regeling.	Invullen leegstaande panden/goede branchering.	Versterken wijkeconomie en betere uitstraling en veilig winkelgebied.	OBR	OBR
7.	Noordplein horeca	Aantrekkelijke horeca door 'goede' ondernemers voor bewoners en bezoekers van het Oude Noorden.	Noordplein economische versterken en aantrekkelijker maken. Betere programmering en mogelijke herinrichting in combinatie met ondergrondse parkeergarage in relatie tot de omliggende winkelstraten.	Investeren in zorgvuldige verhuur en uitkopen zittende ondernemers. Huurderving ingecalculeerd.	Aantrekkelijker horeca aanbod, beter ondernemerschap.	Com.- Wonen	Ontwikkelmanager: OBR Com.Wonen DG PWS Woonstad Rotterdam

Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quickwin	Resultaat quickwin	Trekker	Betrokken partijen
Werken en Ondernemerschap							
8.	Zwaanshals/ ondersteuning ondernemers o.a. verlagen huurprijs, ondersteuning winkel-/ ontwikkelingsmanager Zwaanshals en wijkbranding	'Goede' ondernemerschap en beter woon- en leefklimaat.	Plan van aanpak Zwaanshals en omgeving.	Ondersteunen van huidige ondernemers en starters.	Versterking lokale economie en woon- en leefklimaat van de wijk.	Com.Wonen	Ontwikkelmanager Com.Wonen PWS DG
9.	Tijdelijke huurverlaging voor creatieven en imago-campagne	Versterken kunstenaars-imago van de wijk.	Noordplein/ Zwaanshals/ Rotte, Brancoplein.	Aantrekken Space Creators t.b.v. invulling leegstaande gebouwen.	5 projecten gerealiseerd in 2009, waarvan 3 in combinatie met jongerenjaar.	Woonstad Rotterdam	Ondernemers Woonstad Rotterdam jongerenstad 2009
10.	Ondersteunen startende ondernemers	Broedplaatsen creëren voor jonge startende ondernemers.	Zowel invulling van leegstaande panden als stimuleren ondernemerschap onder jongeren.	Opzet integraal project om startende ondernemers te begeleiden.	Meer jonge startende ondernemers.	DG	Woonstad Rotterdam
11.	Bijdrage restaurants Dorpsplein					Stichting Humanitas	Stichting Humanitas
Leren en opgroeien							
12.	Bevordering onderwijsondersteunend gedrag ouders en ouderbetrokkenheid	Voorkomen leerachterstand en afhaken jongeren.	Verbeteren opvoed- en onderwijsklimaat.	De inzet van ouderconsultanten en opvoedondersteuning.	Langdurige en ondersteunende betrokkenheid binnen gezinnen bij het onderwijs.	JOS	JOS Woonstad Rotterdam
13.	Actief voorkomen van schooluitval	Preventieve en curatieve aanpak van vroegtijdig schoolverlaten en schooluitval.	Aanvalsplan voorkomen schooluitval, m.n. bij overgang basisonderwijs naar voortgezet onderwijs.	Inzet van jongerenmentoren.	Preventie schooluitval voor risicogroep.	JOS	JOS Mentoraat Scholen Jongerenwerk Welzijnsinstellingen DG
14.	Intensiveren kindwerk en jeugdwerk	Intensivering van aanbod voor en door jongeren.	Programmering voor de jeugd. Met name naschoolse activiteiten.	Stimuleren jongerenparticipatie en schaalvergroting.	Passend aanbod voor alle jeugd.	JOS	JOS Directie Veilig S&R DG
15.	Sport en Spel					PWS	PWS

Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quickwin	Resultaat quickwin	Trekker	Betrokken partijen
Veiligheid/ Leefbaarheid							
16.	Arbeids-participatie jongeren	Meer scholing en zelfvertrouwen. Verbeteren perspectief jongeren, gericht op instroming in werkervaringsplaats. Meer jongeren aan het werk.	Een betere onderlinge aansluiting tussen de bestaande initiatieven in de jongerenketen. (Jeugd Actie Programma).	Toeleiding naar bestaand aanbod, stimuleren stageplaatsen.	Realiseren werkervaringsplekken in het Oude Noorden, meer jongeren stage/werkplek. Minimaal 4 stageplekken bij Woonstad Rotterdam eind 2009.	JOS Woonstad Rotterdam	JOS DG Woonstad Rotterdam Ondernemers SoZaWe
17.	Extra leefbaarheidsprojecten	Versterken betrokkenheid bewoners bij hun directe woonomgeving.	Extra investeringen op verzoek van bewoners.	Honoreren bewoners-initiatieven die verder gaan dan onderhoud.	Opgeknapt plekken op verzoek bewoners; o.a. extra verlichting, tuinen, portieken.	Woonstad Rotterdam	Woonstad Rotterdam, bewoners
18.	Inzet 3 service-medewerkers	Schoon, heel en veilig in de wijk. Zichtbaarheid (en bereikbaarheid) van corporatie in de wijk. Gedragsverandering van bewoners in de directe omgeving.	(Extra) aandacht voor de openbare ruimte door de gemeente en corporaties.	In stand houden van de kwaliteit van reeds gerealiseerde en nieuwe investeringen.	Goed onderhouden woningen en directe omgeving.	Woonstad Rotterdam Com.-Wonen	Woonstad Rotterdam Com.Wonen DG
19.	Binnenrein buitenruimte schoonhouden door van Speijk	Constant hoog niveau schoon en heel, participatie dak- en thuislozen.	Participeren dak- en thuislozen.	Dak- en thuislozen houden buitenruimte schoon van bezit Com.Wonen.	Schoon en hele buitenruimte en arbeids-participatie.	Com.-Wonen	Com.Wonen Van Speijk
20.	Overname 3 binnenreinen door Woonstad Rotterdam en herinrichting met bewoners	Verbeteren esthetiek en gebruiksvriendelijkheid.	Meer helderheid in verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en beheer van binnenreinen.	Inrichting is beter afgestemd met en op behoefte van bewoners.	1 binnenrein gerealiseerd; 2 binnenreinen in voorbereiding. - Tochtstraat - Moerkapellestraat - Hoogland-Straat.	Woonstad Rotterdam	Bewoners Woonstad Rotterdam Gemeente
21.	Buurt-bemiddeling					Com.wonen	Com.wonen
22.	Overdekt dorpsplein					Stichting Humanitas	Stichting Humanitas

Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quickwin	Resultaat quickwin	Trekker	Betrokken partijen
23.	Sociale alarmering					Stichting Humanitas	Stichting Humanitas
24.	Sociale huismeester					Stichting Humanitas	Stichting Humanitas
25.	Invoeren wijkwebs	Vergroten sociale cohesie en veiligheid in buurten en wijken.	Voorkoming van onveiligheid in directe woonomgeving (buurtpreventie ombouwen tot wijkweb).	Realiseren wijkweb in het Oude Noorden en Agniesebuurt.	Operationeel wijkweb met actieve deelnemers.	DG	DG Stadsmarinier PWS Woonstad Rotterdam Com. Wonen
26.	Woonfraude	Gestructureerde aanpak: bijdrage 1 fte aan preventie- en interventieteam.	Stad in balans. Doorstart woonfraudeteam Woonstad Rotterdam 1 augustus 2008.	Ingrijpen in onveilige en sociaal onwenselijke situaties.	25 huurovereenkomsten beëindigd en indien nodig hulpverlening opgestart.	Corporaties (in relatie tot eigen voorraad).	Woonstad Rotterdam DG PWS Com. Wonen
27.	Politie-keurmerk veilig wonen					PWS	
28.	Onderhoud buitenruimte					PWS	
Integreren en participeren							
29.	Bevordering sociale activering	Activeren burgers en verbeteren van hun maatschappelijke positie.	Stedelijk programma Sociaal, uitbreiding maatgericht taalaanbod.	Continueren van taal- en participatie-winkel.	Bereiken mensen met maatgericht aanbod tot activering.	JOS	JOS Welzijnsinstanties DG LOV Com. Wonen
30.	Activiteiten ontmoeten/participatie Integratie en veiligheid	Versterken bewonersparticipatie en groter gevoel van betrokkenheid en veiligheid.	Vergroten sociale cohesie en waarderen van lokale initiatieven.	Snelle honorering en sponsoring van activiteiten door bewoners in Oude Noorden.	Activiteiten waar mensen uit de wijk elkaar ontmoeten.	Corporaties	Com. Wonen Woonstad Rotterdam Opbouwwerk bewoners
31.	Wijkmedia	Bevorderen sociale cohesie door wijktelevisie o.a. wijkpromotie inclusief ondernemers. Informatie voor en door bewoners.	Participatie en betrokkenheid bij de buurt.	Voortzetting lokale tv zender en bekendheid krachtwijk ontwikkeling. (Cineac Noord) Frequent uitgeven wijkkrant.	Monitoring door bewoners krachtwijk, communicatie. 10 x per jaar.	DG Sonor	DG PWS Cineac Noord Woonstad Rotterdam Com. Wonen

32.	Kunst en Cultuur en ontmoeten Festival Noord Bruist	Verbinding en ontmoeting tussen mensen.	Noord Bruist, versterking winkel- en uitgaansgebied Noordplein.	Jaarlijks festival Noord Bruist.	Toename van kunst en cultuur activiteiten en aantrekken van bezoekers winkelgebied rond Noordplein.	DG	DG Ondernemersvereniging Kunst en cultuur
33.	Pilot mentaliteitsverandering t.a.v. buitenruimte	Betrokkenheid bewoners bij buitenruimte om het schoon en heel te houden.	Betrekken bewoners bij straat en buurt. Mensen maken de Stad.	Bewoners actief betrekken bij de buitenruimte samen met Roteb.	Schonere en hele buitenruimte in het Oude Noorden.	DG	Roteb Maatschappelijke organisaties
34.	Servicepas					PWS	PWS
35.	Communicatie/participatiekosten wijkvisie Oude Noorden					PWS	PWS
36.	Communicatie/participatiekosten wijkvisie Provenierswijk/Agniese-buurt					PWS	PWS
37.	Herinneringsmuseum					Stichting Humanitas	Stichting Humanitas
38.	Dag-activiteiten					Stichting Humanitas	Stichting Humanitas

3.2.3 Provenierswijk

De Hoevetuin en de Propeller zijn benoemd tot iconen van de Provenierswijk. Beide iconen zijn goed bekend bij bewoners en hebben de potentie om uit te groeien en hun betekenis voor de wijk te vergroten. Bij de Hoevetuin staan de jeugd en de ouders centraal. De Propeller is een wijkcentrum maar momenteel nog in de avonduren gesloten. Door verruiming van de openingstijden en het uitbreiden van het programma kan het voor meer mensen ruimte bieden om te leren, te recreëren en elkaar te ontmoeten.

Icoonprojecten Provenierswijk, inclusief bijbehorende quickwins							
Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quickwin	Resultaat quickwin	Trekker	Betrokken partijen
1.	De Hoeve (uitbreiding en professionalisering speeltuin)	Een professionele goed lopende speelvoorziening voor jonge kinderen en hun ouders.	Kindvriendelijke buurt.			Gemeente	Gemeente PWS speeluinver. De Hoeve DG
a	Quick win: uitbreiding speeltuin door aankoop grond	Tekort aan buitenruimte voor kinderen oplossen.	Extra speelruimte voor jonge kinderen in de Provenierswijk.	Binnenterrein speeltuin de Hoeve uitbreiden door aankoop grond van particulier.	Speelruimte van de speeltuin vergroot.	Gemeente	OBR Particuliere verkoper De Hoeve
b	Quick win: programmering speeltuin	Professionalisering Speeluinwerk.	Bijdragen aan een verantwoord pedagogisch klimaat voor kinderen.	Extra formatie en scholingsaanbod creëren.	Cursus voor personeel en vrijwilligers georganiseerd. 1 extra fte speeltuinleider in 2009.	Gemeente	PWS BWS De Hoeve

Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quickwin	Resultaat quickwin	Trekker	Betrokken partijen
2.	De Propeller (buurtgebouw incl. opknappen gevel)	Een wijk-voorziening die open staat voor de buurt en initiatieven van bewoners en instellingen.				Gemeente	Gemeente PWS
a.	Quick win: Opknappen gevel	Bouwkundige uitstraling van het gebouw en daarmee de buurt verbeteren.		Starten opknappen gevel in 2008.	In 2009 is de gevel opgeknapt.	JOS DG	Gemeente (OBR) S&R Stichting Welzijn Noord
b.	Quick win: Programmering buurthuis	Ook 's avonds mogelijkheden voor ontmoeting en activiteiten in de wijk.	Ontmoetingsplekken in de wijk creëren.	1 extra fte Avond openstelling buurthuis en extra programmering.	1 extra fte Avond openstelling buurthuis en extra programmering.	JOS DG	S&R Stichting Welzijn Noord DG
c.	Quick win: Extra ambulant jongeren werk in de wijk	Jongeren-overlast reduceren.	Verbeteren kwaliteit en kwantiteit van de ambulante jongerenwerkers.	Aanbod jongerenwerk voor alle jongeren realiseren.	1 extra fte ambulant jongerenwerk per 2009.	Gemeente DG	S&R Stichting Welzijn Noord

Quick-win projecten Provenierswijk							
Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quickwin	Resultaat quickwin	Trekker	Betrokken partijen
Wonen							
3.	Stimuleren onderhoud gevels: op fysieke lijst OBR	Aanpak 19 ^e eeuwse gevels voor een betere uitstraling van de wijk.	Historische karakter van de wijk behouden.	Opknappen 19 ^e eeuwse panden van PWS.	Verbetering historische uitstraling en behoud van specifieke 19 ^e eeus gevelbeeld.	PWS	PWS
4.	Gebiedsbeheer (straatwanden, extra investering buitenruimte, portiekplannen, schotelantennes)	Aanzien van panden, straten en buurt vergroten.		toepassen van fysieke- en beheersmaatregelen, inclusief in de buitenruimte op PWS bezit.	Verbetering fysieke kwaliteit buitenruimte, straatwanden, portiekplannen en verwijderen schotelantennes.	PWS	PWS
5.	Woonzorgzones					PWS	
Leren en opgroeien							
6.	Creëren losse buitenschoolse activiteiten in de wijk	Vergroten buitenschoolse activiteiten voor 10 tot 14 jarigen.	10-14 jarigen vallen door bestaande Bso aanbod buiten de boot en zorgen voor overlast.	Aanbieden Bso activiteiten voor 10-14 jarigen. Maatwerk.	Aanbod Bso activiteiten bestaande uit sport en spel voor 10-14 jarigen uit de wijk in bestaande accommodaties met extra begeleiding.	JOS	DG Gemeente SWN Scholen Welzijnsinstellingen S&R.
Veiligheid/ Leefbaarheid							
7.	Leefbaarheid Inzet extra fte	Vergroten aanbod buurtbemiddeling en mediation.	Leefbaarheid vergroten in portiekwoningen en nauwe straten.	Extra inzet buurtbemiddeling en mediation en houden van portiek en buurtgesprekken.	1 extra fte in 2009 gerealiseerd.	PWS	PWS
8.	Invoeren wijkwebs	Vergroten sociale cohesie en veiligheid in buurten en wijken.	Voorkomen van onveiligheid in directe woonomgeving.	Realiseren wijkweb in de Provenierswijk.	Operationeel wijkweb met actieve deelnemers.	DG	DG Gemeente.
9.	Leefbaarheid					Laurens	Laurens
10.	Onderhoud buitenruimte					PWS	PWS
11	Politiekeurmerk veilig wonen					PWS	

Quick-win projecten Provenierswijk							
Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quickwin	Resultaat quickwin	Trekker	Betrokken partijen
Integreren en participeren							
13.	Participatie eenzame ouderen/ meer ontmoetingen creëren	Creëren en beter benutten van ontmoetingsplekken en bewoners vaardigheden leren om te ontmoeten.	Voorkoming van isolement van m.n. ouderen.	Uitbreiden aanbod en ondersteuning ouderen bij centrum de Waerschut en buurthuis De Propeller.	Extra ontmoetingsactiviteiten voor ouderen die in een sociaal isolement verkeren.	DG	DG Gemeente SoZaWe GGD Welzijns- en zorginstellingen
14.	Welzijnsondersteuning Heulbrug					SOR	SOR
15.	Servicepas					PWS	PWS
16.	Foyer Emmahuis					PWS	PWS
17.	Communicatie/participatie wijkvisie Provenierswijk/ Agniesbuurt					PWS	PWS

3.2.4 Noord breed

Quick-win projecten Noord breed							
Nr.	Projectnaam	Lange termijn doel	Context	Quickwin	Resultaat quickwin	Trekker	Betrokken partijen
1.	Extra kwaliteit buitenruimte					PWS	PWS
2.	Buurtbemiddeling Noord					PWS	PWS
3.	Bewonersinitiatieven					PWS	PWS
4.	Integrale leefbaarheidsaanpak					PWS	PWS
5.	Wijkbeheer algemeen					PWS	PWS
6.	Cineac Noord					PWS	PWS

3.3 Vliegwielinitiatief sociaal programma

In het kader van het sociaal programma Rotterdam zijn vijf zogenaamde vliegwielinitiatieven vastgesteld om te komen tot een verdere versterking van de sociale kwaliteit in vijf gebieden. De deelgemeente en de sociale diensten werken hierbij nauw samen om op korte termijn sociale kwaliteit te verbeteren. De directeuren van de sociale diensten hebben elk een gebied waarvoor zij aanspreekbaar zijn. De komende periode worden de vliegwielinitiatieven verder geconcretiseerd.

Het Klooster is eveneens het vliegwielinitiatief. In nauwe afstemming met het Klooster en de brede scholen in de omgeving zal ondersteuning worden geboden aan 250 gezinnen.

3.4 Vervolg

Voorliggend uitvoeringsprogramma is gebaseerd op projecten die op korte termijn (2008-2009) worden opgepakt. Om de continuïteit van de ontwikkelingen in de WWI-wijk Rotterdam Noord te waarborgen, zal er structureel periodiek overleg plaatsvinden tussen de betrokken partijen. In deze overleggen zal de voortgang van de korte termijn projecten worden gemonitord en er gezamenlijk een doorkijk worden gemaakt naar de benodigde investeringen op de (middel-)lange termijn. Het gaat hierbij om een integrale aanpak van zowel fysieke als sociale investeringen. Voor de zomer zal er met dit overleg een start worden gemaakt en zal er een organisatievorm worden afgesproken.

4. Financiering projecten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per wijk het totale investeringsvolume van de in hoofdstuk 3 geïdentificeerde projecten weergegeven. Tevens wordt de verdeling van de financiële dekking van deze investeringen inzichtelijk gemaakt.

4.2 Bewonersinitiatieven

Onderstaande tabel geeft het beschikbare budget voor Rotterdam Noord weer dat de gemeente Rotterdam in het kader van de WWI-aanpak van het Rijk voor de periode 2008 heeft ontvangen. Het budget is naar rato van het aantal inwoners over de wijken verdeeld. De bewoners zullen op korte termijn worden gestimuleerd hier initiatieven voor in te dienen, die aansluiten bij het actieprogramma.

Bijdrage bewonersinitiatieven door het Rijk voor 2008	Beschikbaar bedrag in € voor 2008	Beschikbaar bedrag in € voor 2009
Het Oude Noorden	193.053	311.994
Provenierswijk	59.410	82.367
Totaal	252.463	394.361

Anno juni 2009 heeft de deelgemeente Noord nagenoeg het gehele budget voor 2008 toegekend aan bewonersinitiatieven.

4.3 Dekkingsoverzicht projecten Het Oude Noorden en Agniesebuurt

Icoonprojecten projecten Het Oude Noorden en Agniesebuurt, inclusief bijbehorende quickwins						
Nr.	Projectnaam	Totaal investeringsvolume (€) – 10 jaar	Dekking gemeente (€)	Dekking deelgemeente (€)	Dekking corporaties (€)	Rijksmiddelen (€)
1.	't Klooster in combinatie met Johan Idaplein en omgeving (zowel fysiek als sociaal)	Ca. 4.150.000 (in woningen) Ca. 10.000.000 (in gebouw) Ca. 1.300.000 (in plein)			Ca. 4.150.000 (in woningen, waarvan 500.000 onrendabel)	
1a	Quickwin: entree Klooster e.a. bouwkundige aanpassingen	313.000 ('08/'09)			Woonstad Rotterdam: 30.000	(2008: 283.000) (2009: 40.000)
1b	Quickwin: Programmering en openstelling	260.000 ('08/'09)		65.000	Woonstad Rotterdam: 70.000	(2008: 125.000) (2009: 40.000)
1c	Quickwin: Johan Idaplein	150.000 ('08-'09)		40.000	Woonstad Rotterdam: 50.000	60.000 (2008: 60.000) (2009: 0)
2	Kindvriendelijke wijk Erasmusbuurt/Rottekwartier (breed project deels fysiek, deels sociaal)	2.000.000	365.700 ('09)			
2a	Quickwin: aanpak 2008/2009 kindvriendelijke wijk	700.000	500.000 ('08-'11)		Com.Wonen: 200.000	
Quick win projecten projecten Het Oude Noorden en Agniesebuurt						
Nr.	Projectnaam	Totaal investeringsvolume (€) 2008/2009	Dekking gemeente (€)	Dekking deelgemeente (€)	Dekking corporaties (€)	Rijksmiddelen (€)
Wonen						
3.	Herinrichting Schoterbosplein	200.000	S&R: 100.000			100.000 (2008: 45.000)
4.	Herinrichting plein Hr. Vranckestraat	157.727		32.636 55.091 (URBAN) 20.000 (Krajicek Foundation)	Woonstad Rotterdam: 50.000	
5a	Ondersteunen spelbegeleiding jeugd en toezicht op pleinen	100.000	S&R: 50.000		Woonstad Rotterdam: 50.000	
5b	Bevordering deelname sport en cultuur	100.000	S&R: 50.000			50.000 (2008: 45.000)

Nr.	Projectnaam	Totaal investerings-volume (€) 2008/2009	Dekking gemeente (€)	Dekking deel-gemeente (€)	Dekking corporaties (€)	Rijksmid-delen (€)
Werken en Ondernemerschap						
6.	Integrale aanpak winkelgebied Oude Noorden	150.000	Nog niet bekend			150.000 (2008: 135.000) (2009: 15.000)
7.	Noordplein horeca	170.000	OBR: 15.000	25.000	Com.Wonen: 105.000 PWS: 25.000 Woonstad	
8.	Zwaanshals/on-dersteuning ondernemers o.a. verlagen huurprijs, ondersteuning winkel/ontwikkelings-manager Zwaanshals en wijkbranding	255.000		25.000	Com.Wonen: 170.000 PWS: 60.000	2008: 0 2009: 30.000 (branding)
9.	Tijdelijke huurverlaging voor creatieven en imagocampagne	Woonstad Rotterdam: 50.000			Woonstad Rotterdam: 50.000	
10.	Ondersteunen startende ondernemers	300.000			Woonstad Rotterdam: 50.000	250.000 (2008: 117.000) (2009: 50.000)
11.	Bijdrage restaurants	25.000			Stichting Humanitas: 25.000 (2008)	
Leren en opgroeien						
12.	Bevordering onderwijsondersteunend gedrag ouders en ouderbetrokkenheid	180.000			Woonstad Rotterdam: 50.000	270.000 (2008: 50.000) (2009: 45.000)
13.	Actief voorkomen van schooluitval	150.000				150.000 (2008: 60.000) (2009: 60.000)
14.	Intensiveren kinderwerk en jeugdwerk	300.000		85.000		215.000 (2008: 90.000) (2009: 80.000)
15.	Sport en Spel	28.000			PWS: 28.000 (2008)	
16.	Arbeidsparticipatie jongeren	225.000			Woonstad Rotterdam: 50.000	175.000 (2008: 70.000) (2009: 60.000)

Nr.	Projectnaam	Totaal investerings- volume (€) 2008/2009	Dekking gemeente (€)	Dekking deel- gemeente (€)	Dekking corporaties (€)	Rijksmid- delen (€)
Veiligheid / Leefbaarheid						
17.	Extra leefbaarheidprojecten	300.000			Woonstad Rotterdam: 300.000 (2008: 150.000)	
18.	Inzet 3+1 servicemedewerkers	Woonstad Rotterdam: 300.000 Com.Wonen: 50.000			Woonstad Rotterdam: 300.000 (2008: 150.000) Com.wonen: 50.000 .1 fte	
19.	Binnenterrein buitenruimte schoonhouden door van Speijk	40.000			Com.wonen: 40.000	
20.	Overname 3 binnenterreinen door Woonstad Rotterdam en herinrichting met bewoners	Woonstad Rotterdam 150.000			Woonstad Rotterdam: 150.000	
21.	Buurtbemiddeling	25.000			Com.wonen: 25.000 (2008)	
22.	Overdekt dorpsplein	102.000			Stichting Humanitas 102.000	
23.	Sociale alarmering	25.000			Stichting Humanitas: 25.000	
24.	Sociale huismeester	25.000			Stichting Humanitas: 25.000	
25.	Invoeren wijkwebs	75.000		50.000		2008: 0 2009: 15.000
26.	Woonfraude	Woonstad Rotterdam: 100.000 PWS: 22.000 (2009)		0	Woonstad Rotterdam: 100.000 PWS: 22.000 (2009)	
27.	Politie Keurmerk Veilig Wonen	8.840			PWS: 8.840 (2008)	
28.	Onderhoud buitenruimte	101.920			PWS: 101.920 (2008)	
Integreren en participeren						
29.	Bevordering sociale activering	300.000			Com.Wonen: 10.000	290.000 (2008: 135.000) (2009: 50.000)
30.	Activiteiten ontmoeten/participatie Integratie en veiligheid	90.000			Com.Wonen: 25.000 Woonstad Rotterdam: 50.000 PWS: 15.000	

31.	Wijkmedia Wijktelevisie (Cineac Noord)	135.000		50.000	Woonstad Rotterdam: 18.000 PWS: 7.000 Com. Wonen: 2.000	65.000 (Wijkmedia 2008: 9.000 2009: 9.000)
	Wijkkrant	25.000			Woonstad Rotterdam: 25.000	
32.	Kunst en Cultuur en ontmoeten Festival Noord Bruist	200.000		60.000		140.000 (2008: 90.000) (2009: 40.000)
33.	Pilot mentaliteitsverandering t.a.v. buitenruimte	150.000				150.000 (2008: 27.000) (2009: 6.000)
34.	Servicepas	13.260			PWS: 13.260 (2008)	
35.	Communicatie/participat iekosten wijkvisie Oude Noorden	26.000			PWS: 26.000 (2008)	
36.	Communicatie/participat iekosten wijkvisie Provenierswijk Agniesebuurt	3.500			PWS: 3.500 (2008)	
37.	Herinneringsmuseum	169.000			Stichting Humanitas: 169.000 (2008)	
38.	Dagactiviteiten	26.000			Stichting Humanitas: 26.000 (2008)	

4.4 Dekkingsoverzicht projecten Provenierswijk

Icoonprojecten Provenierswijk, inclusief bijbehorende quick wins						
Nr.	Projectnaam	Totaal investeringsvolume (€) 10 jaar	Dekking gemeente (€)	Dekking deelgemeente (€)	Dekking corporaties (€)	Rijksmiddelen (€)
1.	De Hoeve	730.000				
1a	Quickwin: uitbreiding speeltuin door aankoop grond	160.000	OBR (nog nader te overleggen)			160.000 (2008: 75.000)
1b	Quickwin: programmering speeltuin	90.000				90.000 (2008: 42.000)
2.	De Propeller	860.000				
2a	Quickwin: Opknappen gevel	100.000	OBR (nog nader te overleggen)			100.000
2b	Quickwin: Extra programmering avonduren	120.000				120.000: (2008: 34.000) (2009: 34.000)
2c	Quickwin: extra ambulant jongeren werk	150.000				150.000: (2008: 56.000) (2009: 56.000)

Quick-win projecten Provenierswijk						
Nr.	Projectnaam	Totaal investeringsvolume (€) 2008/2009	Dekking gemeente (€)	Dekking deelgemeente (€)	Dekking corporaties (€)	Rijksmiddelen (€)
Wonen						
3.	Stimuleren Onderhoud gevel	Nader in te vullen			PWS: nader in te vullen	
4.	Gebiedsbeheer/buitenruimte (straatwanden, extra investering buitenruimte, portiekplannen, schotelantennes)	68.000			PWS: 34.000 (2008)	34.000 (2008: 0) (2009: 0)
5.	Woonzorgzones	13.000			PWS: 13.000 (2008)	
Leren en Opgroeien						
6.	Creëren buitenschoolse activiteiten/brede school 10-14 jarigen	150.000 (eenmalig), 200.000 (per jaar)				350.000 (2008: 90.000) (2009: 90.000)
Veiligheid en Leefbaarheid						
7.	Leefbaarheid Inzet extra fte	100.000			PWS: 50.000 (2009)	50.000 (2008: 0) (2009: 0)
8.	Invoering wijkwebs	25.000				25.000 (2008: 0) (2009: 6.000)
9.	Leefbaarheid	31.000			Laurens: 31.000 (2008)	
10.	Onderhoud buitenruimte	20.020			PWS: 20.020 (2008)	
11.	Politie Keurmerk Veilig Wonen	2.860			PWS: 2.860 (2008)	
Integratie en Participatie						
12.	Participatie eenzame ouderen/meer ontmoetingen creëren	255.000				255.000 (2008: 45.000) (2009: 45.000)
13.	Welzijnsondersteuning Heulbrug	7.000			SOR: 7.000 (2008)	
14.	Servicepas	4.290			PWS: 4.290 (2008)	
15.	Foyer Emmahuis	33.000			PWS: 33.000 (2008)	
16.	Communicatie/participatiekosten wijkvisie Provenierswijk	3.500			PWS: 3.500 (2008)	

4.5 Dekkingsoverzicht projecten Noord breed

Nr	Projectnaam	Totaal investeringsvolume (€) 2008/2009	Dekking gemeente (€)	Dekking deelgemeente (€)	Dekking corporaties (€)	Rijksmiddelen (€)
1.	Extra kwaliteit buitenruimte	68.000			PWS: 68.000 (2008)	
2.	Buurtbemiddeling Noord	46.800			PWS: 46.800 (2008)	
3.	Bewonersinitiatieven	61.000			PWS: 61.000 (2008)	
4.	Integrale leefbaarheidsaanpak	37.000			PWS: 37.000 (2008)	
5.	Wijkbeheer algemeen	14.500			PWS: 14.500 (2008)	
6.	Cineac Noord	7.000			PWS: 7.000 (2008)	

4.6 Totaal dekkingsoverzicht Rotterdam Noord

WWI-wijk Rotterdam Noord	Totaal investeringsvolume (€) 2008/2009	Dekking gemeente (€)	Dekking deelgemeente (€)	Dekking corporaties (€)	Rijksmiddelen (€)
Het Oude Noorden-Agniesebuurt	6.276.247	715.000	507.727	2.702.520 (Inclusief bedrag icoon-projecten: 6.852.520)	1.881.000
Provenierswijk	1.732.670 + PM	0	0	198.670 + PM	573.000
Noord breed	234.300			234.300	
Totaal investeringsvolume (€)	8.243.217	715.000	507.727	3.135.490	2.454.000

Bij de totstandkoming van het WWI actieprogramma's in juni 2008 is door de betrokken partijen (deelgemeente, corporatie(s) en gemeente) een bepaalde ambitie afgesproken (kolom 1 in de dekkingsoverzichten). Op dat moment was deze totale ambitie nog niet helemaal financieel afgedekt door de betrokken partijen. Daarna zijn er aanvullende budgetten beschikbaar gekomen en zijn in mei 2009 de WWI actie-programma's geactualiseerd naar aanleiding van de verdeling van de Rijksgelden (aan deelgemeenten) voor 2008 en 2009 en de projectsteunaanvraag 2008 (corporaties). In het totaal dekkingsoverzicht van dit geactualiseerde actieprogramma, bestaat op enkele onderdelen nog steeds een verschil tussen die ambitie en de dekking door partijen. Partijen zullen dat met elkaar moeten oplossen, om de vastgestelde ambities te realiseren.

4.7 Overige investeringen

Naast de sociale investeringen zijn er ook nog de fysieke investeringen in de woningvoorraad. Alle corporaties investeren in de bestaande voorraad en in nieuwbouwprojecten. Een overzicht van de nieuwbouwprojecten die voor 2008/2009 gepland staan is hieronder aangegeven.

Activiteit	Woningcorporatie	Onrendabel	Rendabel	Totaal 2008
Zwaanshals bedrijfsruimten	Com.wonen	570.000	1.560.000	2.130.000
Oude Noorden fase4 +	PWS	1.052.000	4.524.000	5.576.000
POP AB II / POP Provenierswijk	PWS	651.000	5.524.000	6.175.000
Herlaerstraat	PWS	467.000	1.083.000	1.550.000
Zwart-Janstraat 141-143	PWS	450.000	500.000	950.000
Zwart-Janstraat 101	PWS	265.000	335.000	600.000
Hofbogen	PWS	217.000	0	217.000
POP ABII / Provenier	PWS	0	8.481.000	8.481.000
Zaagmolenstr 179-203	PWS	0	2.011.000	2.011.000
Jensiusstraat 54-60	PWS	0	1.500.000	1.500.000
Bloklandstraat, transformatie	Woonstad	1.460.000	0	1.460.000
Aankoop panden Oude Noorden	Woonstad	150.000	150.000	300.000

Voor het vervolgtraject zal het sociaal-economische spoor geïntegreerd worden met het fysieke spoor.

5. Aandachtspunten

Aandachtspunten:

- Het aanscherpen en verbinden van de speerpunten waarop vervolgens wordt ingezet door de betrokken partijen;
- Een krachtwijk wordt alleen bereikt indien langdurig wordt geïnvesteerd in de wijk;
- Een realistisch ambitieniveau;
- Een duidelijk inzicht hebben in de bestaande lopende projecten versus de additionele projecten;
- De organisatie van de projecten (projecteigenaar): maken van procesafspraken;
- Het structurele overleg tussen de partners op de lange termijn;
- Het definiëren van het succes: wat zijn de criteria;
- Het vaststellen van de iconen op de langere termijn;
- De communicatie naar de bewoners;
- Indien quickwins van start gaan, zo snel mogelijk focussen op het structurele spoor.

6. 'Agenda voor de toekomst'

Zoals aangegeven in paragraaf 3.4. zijn in dit hoofdstuk thema's, aandachtspunten en projecten/projectinitiatieven opgenomen (niet limitatief) die de agenda voor het vervolgtraject vormen.

In de 'agenda voor de toekomst' zal ook de koppeling worden gemaakt met de Ontwikkelingsvisie Deelgemeente Noord Rotterdam 2008 – 2014 'Ontwikkelen vanuit visie'. Hierin is voor alle gebieden en wijken in Noord een visie over de gewenste ruimtelijke en deels sociale ontwikkelingen beschreven.

Voor de krachtwijken zullen integrale gebiedsvisies verder worden uitgewerkt.

6.1 Het Oude Noorden & Agniesebuurt

Projecten die terugkomen in de vervolgaanpak

- Johan Idaplein & Klooster;
- PI Noordsingel;
- Kindercampus/Erasmusbuurt;
- Buitenruimte: C 70, Cruijff/Krajicek courts;
- Gedrag bewoners;
- Meer groen buitenruimte Blokland/Raephorststraat/Vinkenplantsoen;
- Sloop- en inrichten Bingenstraat;
- Nieuwe buitenruimte Rottebocht;
- Zaagmolenstraat;
- Zaagmolenstraat: aanschrijven en huiseigenaren;
- Noordplein/Noorderboulevard;
- Preventieteams gezinnen;
- Camera toezicht complexen.

6.2 Provenierswijk

Projecten die terugkomen in de vervolgaanpak

- De Hoeve;
- De Propeller;
- Baljuw-, Jacob lois-, Ungerplein;
- Buitenruimte Proveniersstraat;
- Culturele kaart;
- Ontmoetingsplekken;
- Ambulant jongerenwerk;
- Aangepaste opvang moeilijk opvoedbare kinderen;
- Aanpak singels;
- Wijkeconomie;
- Woonfraude;
- Woonzorgzone;
- Ouderen leren contact onderhouden;
- Bewonersparticipatie;
- Wijkwebs.